

De kloof is gevaarlijk groot

De voorbije weken kregen we volop de kans om met militanten en leden te debatteren over de leerzorgplannen van de onderwijsminister.

Wij deden daarbij een verontrustende vaststelling: de motivatie van de leerkrachten is aangevreten door het afstandelijk beleid van de onderwijsminister. "Hij weet niet wat we doen", klinkt het. Sommigen vertolken hun onvrede met het huidige beleid door ons een gebrek aan syndicale actiebereidheid toe te schrijven. De grootste groep haakt gewoon af. Wil de minister soms dat nog meer leerkrachten er de brui aan geven? Dan is hij op de goede weg. Het onderwijs wordt daar evenwel niet beter van.

Van ongenoegen tot actie

De deelnemers aan de debatavonden over leerzorg lieten er geen twijfel over bestaan. Bij de schoolteams is de fut eruit om nog tijd uit te trekken voor debatten over leerzorg. Na maanden overleg wordt het alsmat duidelijk: de mening van het personeel is voor deze minister van geen tel. Wie daaraan nog twijfelde, is nu overtuigd dat de minister geen oren heeft naar wat de basis, bij monde van zijn vakbondsvertegenwoordigers, te vertellen heeft.

Maar de consequenties van onderwijsvernieuwingen voor hun school, dus ook van het leerzorgconcept, laat hen niet onberoerd. Dat verklaart de felle reacties op het uitblijven van concrete antwoorden op onze fundamentele vragen. Een vakbondsafgevaardigde formuleerde het zo: "Verwacht ons niet meer massaal op informatie- en debatavonden. Geef ons eindelijk de kans om met acties ons ongenoegen duidelijk te maken."

De collega's uit het buitengewoon onderwijs en uit het gewoon onderwijs zijn unaniem: deze vernieuwing geeft geen garanties dat alle kinderen, met of zonder beperking, er beter van worden.

Het ergert velen dat de onderwijsminister zich laat voortstuwen door ouders die niet kunnen aanvaarden dat het buitengewoon onderwijs de beste kansen voor hun kind biedt.

De leerzorgplannen van de onderwijsminister staan haaks op wat de leerkrachten (toch de specialisten bij uitstek!) haalbaar vinden. Een bezorgde collega benadrukte nog maar eens hoe begaan de leerkrachten zijn met de kinderen. Dat mag echter niet leiden tot het blind uitvoeren van de plannen van een

minister. De collega verwoordde het zo: "Ver weg in de oertijd gingen mensen op pad om paarden te vangen. Met hun scherpe opmerkingszin ontdekten ze dat elke kudde paarden door een sterke hengst werd geleid. Het duurde dan ook niet lang of een van die schrandere mensen schrok de leider op en de anderen menden de groep paarden met vuur en stokken in de richting die ze hadden uitgestippeld. Op het eind van de weg wachtte er een ravijn, waar de hele groep in te pletter stortte. Onderwijsmensen zijn volgzame mensen. Ze willen steeds het beste voor hun kinderen. Ze durven daartoe heel ver gaan, bijna zo ver tot ze zelf vergaan."

Sommigen zijn erin geslaagd de minister ertoe over te halen de leerkrachten zo ver te

drijven, dat ze het ravijn in zichzelf niet meer zien. De gevolgen daarvan zijn dramatisch. Aan dat 'jaar van het paard' werken we niet mee.

Dat de minister na al die tijd van 'overleg' nalaat een afdoend antwoord te geven aan onze vragen naar competentieontwikkeling, omkadering, financiering, het leerlingenvoer en de statutaire en arbeidsvoorwaardelijke gevolgen voor het personeel, roept heftige reacties op. En dat niet alleen. De vraag naar acties klinkt steeds luider.

De COV-Raad van woensdag 1 oktober belastte de Syndicale Commissie met het uitwerken van een actieplan als blijkt dat de minister onze opmerkingen blijft negeren en afdoende antwoorden uitblijven.

Een brug te ver

Het lijkt erop dat onderwijsminister Frank Vandenbroucke dingt naar de titel 'kampioen van onderwijsveranderingen'. Zijn vernieuwingsplannen stapelen zich immers op. Dat zijn plannen niet door de basis gedragen worden, lijkt hem niet te deren. Integendeel. Hij claimt zelfs voor die voorstellen steeds een akkoord te krijgen van de sociale partners, de vakbonden inclusief. Een lichtzinnige houding. Herhaaldelijk wezen we op de tekortkomingen van zijn plannen en vooral op het ontbreken van voldoende middelen op schoolniveau om ze te realiseren.

Dat werd bij het begin van het schooljaar door enkele vakbondscollega's ook zo aan de pers gezegd. De minister lachte die uitspraak

weg door te argumenteren dat de bonden hun akkoord voor zijn maatregelen hadden gegeven. Voor hem houdt een akkoord over een maatregel ook het akkoord in over de financiering ervan. Die reactie zet ook bij ons kwaad bloed. Zo'n uitspraak zal de sfeer tijdens de onderhandelingen niet bevorderen.

In de scholen rommelt het ook om de manier waarop de minister de kritiek op het invoeren van de maximumfactuur heeft weerlegd.

De toepassing van de maximumfactuur en het gratis basisonderwijs bracht een aantal scholen in financiële moeilijkheden. De verhoging van de werkingstoelagen geeft niet elke school dezelfde ademruimte. Dat heeft er onder meer mee te maken dat voor het bepalen van de werkingstoelagen rekening wordt gehouden met leerlingenkenmerken. Schoolkenmerken hebben op het bepalen van de werkingstoelagen geen invloed, maar maken wel het verschil bij de uitgaven. Een school die ver ligt van het zwembad bijvoorbeeld, geeft veel geld uit aan verplaatsingskosten.

De onderwijsminister reageerde geïrriteerd op de protesten van de directeurs. Hij veroorloofde zich die protesterende directeurs ervan te beschuldigen dat ze klagen over gebrek aan geld om sommige activiteiten te kunnen afschaffen. De minister spendeerde bovendien veel geld aan een wansmakelijke radiospot waarin kinderen opgevoerd werden om zijn mening te vertolken en hem als de grote weldoener ten tonele te voeren. Toegegeven, de financiering is erop vooruit gegaan. Maar dat neemt niet weg dat de ministeriële betutteling nog steeds problemen in stand houdt.

De goednieuwsshow die de minister bij elk plan opvoert voor de pers, vergroot de kloof tussen hem en de schoolteams. De burger krijgt van hem de boodschap dat alle problemen worden opgelost maar de schoolteams worden opgezadeld met de uitvoering van zijn plannen... Keer op keer met te weinig middelen.

Kwaliteitsdecreet: een miskleun

In de loop van de voorbije jaren werd de autonomie van de individuele school en haar verantwoordelijkheid inzake kwaliteitszorg door de overheid alsmaar meer beklemtoond. Nu ontneemt diezelfde overheid de school het eigenaarschap van haar kwaliteitsbeleid.

Het functioneren van een school als een professionele organisatie heeft twee facetten: autonome beleidsvoering ontwikkelen conform de eigen missie en aan de inspectie - als vertegenwoordiger van de overheid - verantwoording afleggen over de goede uitvoering van haar kerntaken. In de uitvoering van de inspectieopdracht komen de klemtonen stap

voor stap anders te liggen. Niet de output, maar het proces van onderwijzen of de systeemcontrole krijgt steeds meer gewicht. Daarmee wordt het eigen beleidsvoerend vermogen niet alleen uit handen van de school genomen, maar wordt bovendien een inbreuk gepleegd op het beleidsvoerend vermogen als conceptualisering van het schoolleiden pedagogisch project.

Belangrijke vragen blijven over de 'toegevoegde' waarde van de kwaliteitsondersteuning zoals die aan scholen al aangeboden wordt en over de ontwikkelingsperspectieven die scholen krijgen om te werken aan een eigen kwaliteitsverbetering.

Het baart ons grote zorgen dat onder meer de autonomie van de scholen aan banden wordt gelegd, de afbakening van de rol van de inspectie en die van de begeleiding vervaagt, de DVO zijn onafhankelijke rol dreigt te verliezen...

Ronduit onaanvaardbaar is dat bij de rekrutering van nieuwe inspecteurs de personeelsleden uit het basisonderwijs nog zeer weinig of geen kansen zullen krijgen, waardoor de ervaring met het basisonderwijs zo goed als verdwijnt uit het inspectiekorps.

Evenzeer verzetten we ons tegen een inkrimping van het korps en tegen het nieuw beloningssysteem dat nog minder dan vroeger beantwoordt aan het principe 'gelijk loon voor gelijk werk'.

Het ontwerp-kwaliteitsdecreet raakt alle personeelsleden. De aantasting van de autonomie van de school en de toegang tot het ambt, de rol die de pedagogische begeleidingsdiensten wordt toebedeeld inzake de nascholing en de toekenning van de eraan verbonden budgetten aan de scholen... hebben een weerslag op de wijze waarop de schoolteams hun opdracht moeten vervullen. De VLOR heeft inmiddels advies uitgebracht over het ontwerpdecreet. Dat advies is ronduit negatief. Maar de minister wil vooruit. Dus moeten de onderhandelingen starten. Wij zullen ons fel blijven verzetten tegen dit ontwerp.

Het sectorcomité Inspectie en Begeleiding werkt aan een actieplan.

Het laatste woord over dit ontwerp is niet gezegd.

De deur op een kier

De minister heeft baanbrekend werk verricht. Hij gaf mooie aanzetten voor de kleuterparticipatie, de financiering (een nooit eerder geziene stap naar gelijke behandeling van alle netten), de ondersteuning van de zorg...

Cao 8 werd afgesloten na lange onderhandelingen, maar zonder dat acties nodig waren. Daarna kwam de breuk tussen beleid en basis. De kloof is niet verkleind. Die evolutie moet worden gestopt. Het COV zal daartoe overtuigd bijdragen.

De zorgen en bekommernissen van duizenden leerkrachten mogen niet ondergesneeuwd worden omdat de minister liever tegemoetkomt aan een elitaire groep ouders. Wil de minister het vertrouwen van het personeel herwinnen, dan kan dat alleen door het personeel en zijn vertegenwoordigers ernstig te nemen. Zoniet wordt het een warme herfst.

Verwittigingsactie op 6 oktober

Het Nationaal Bestuur van het ACV besliste tot een waarschuwingsactie op maandag 6 oktober. De situatie in de sectoren is immers te verschillend en over het tijdstip van de actie lopen de meningen uiteen. Het betreft geen algemene staking. De centrales konden daarom zelf beslissen welke acties in welke sectoren ze willen voeren.

Het ACV en het ABVV nemen samen deel aan de actie. De actie op 6 oktober is bedoeld om regering en werkgevers duidelijk te maken dat de werknemers bezorgd en ongeduldig zijn.

Op 14 oktober houdt de premier zijn 'state of the union' in het parlement. De waarschuwingsactie komt dus op tijd om hem te herinneren aan zijn belofte op het vlak van de koopkracht en om te eisen dat die beloften geconcretiseerd worden. Eind dit jaar moeten de sociale partners onderhandelen over het interprofessioneel akkoord voor 2009 en 2010. De jongste weken waren sommige werkgeversorganisaties kwistig met agressieve verklaringen over de automatische loonindexering. Die provocerende taal viel bij de werknemers niet in goede aarde.

Het COV-bestuur is solidair met de werknemers uit de privésector. Het interprofessioneel akkoord waarover eind dit jaar moet onderhandeld worden, is niet van toepassing op het onderwijs. Maar dat neemt niet weg dat bepaalde punten ook voor ons van belang zijn. Zo zijn er de problematiek van de koopkracht en de problematiek van de automatische loonindexering. Buiten deze twee punten waren de voorbije weken de aanvallen op de overheidspensioenen weer actueel. Minister Van Quickenborne stelde ook nog dat het overheids-personeel langer moest werken en het VBO orakelde dat de overheidspensioenen te hoog zijn.

Het COV-bestuur was evenwel van mening dat er momenteel geen aanleiding is om tot een staking in het onderwijs op te roepen. Daarom werd geen stakingsaanzegging ingediend. Onze vakbondsafgevaardigden hebben onze leden daarover geïnformeerd. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en blijven solidair.

Romain Maes ■
algemeen secretaris